

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 31

DOM
2015-11-30
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
13205-15

KONKURRENSVERKET	
2015-11-30	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

SÖKANDE

Grävsnabben AB, 556388-3502
Haga Gård
153 95 Järna

MOTPART

Region Gotland
621 81 Visby

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

1. Förvaltningsrätten avslår Grävsnabben AB:s ansökan om överprövning av Region Gotlands beslut att avbryta sin upphandling benämnd ”korttidsinhyrning av entreprenadmaskiner och fordon med förare”, dnr SF 2015/13.
2. Förvaltningsrätten avskriver Grävsnabben AB:s ansökan om överprövning av Region Gotlands upphandling benämnd ”korttidsinhyrning av entreprenadmaskiner och fordon med förare”, dnr SF 2015/13.

Dok.Id 641056

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 08:00-16:30
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		

YRKANDEN M.M.

Region Gotland (Regionen) har påbörjat en ramavtalsupphandling benämnd "korttidsinhyrning av entreprenadmaskiner och fordon med förare", dnr SF 2015/13. Upphandlingen har genomförts som ett öppet förfarande enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU. Av tilldelningsbeslut daterat den 9 juni 2015 framgår vilka anbudsgivare som Regionen har haft för avsikt att anta som leverantörer inom ramavtalet.

Grävsnabben AB (Grävsnabben) ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att upphandlingen ska rättas på så sätt att utvärderingen görs om. Till stöd för sin talan anför bolaget i huvudsak följande. Av förfrågningsunderlaget i upphandlingen framgår att fem anbudsgivare per grupp kommer att antas, men av upphandlingsprotokollet framgår att inköpsrådet för grupp 11 (Mellangrävmaskiner 10-20 ton) har beslutat att tilldela avtal till sex anbudsgivare. Regionen har genom detta beslut brutit mot upphandlingsunderlaget.

Regionen, som förelagts att yttra sig över Grävsnabbens ansökan om överprövning av upphandlingen, har anfört bl.a. följande. Regionen har den 30 juni 2015 avbrutit upphandlingen. Regionen har med anledning av sakliga skäl, då det framkommit allvarliga brister i förfrågningsunderlaget, som inneburit risker för upphandlingens konkurrensuppsökande skede, beslutat att avbryta upphandlingen. Mot bakgrund av att upphandlingen har avbrutits ska målet avskrivas.

Grävsnabben har härfter anfört bl.a. följande. Grävsnabben har gått igenom upphandlingen både vad avser förfrågningsunderlaget och kriterierna

för utvärdering av anbud och kan inte finna några fel förutom på den punkt som bolaget begärt överprövning på. De av Regionens angivna skälen utgörs av svepande formuleringar och är inte preciserade. Det föreligger enligt bolaget brister i sakskalet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser

I 1 kap. 9 § LOU anges följande. Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 5 kap. 6 § LOU framgår följande. Om ramavtal ingåtts med flera leverantörer enligt 5 § får tilldelning av kontrakt som grundar sig på ramavtalet ske genom tillämpning av villkoren i ramavtalet utan förnyad inbjudan att lämna anbud. Kontrakt ska tilldelas den leverantör som har lämnat det bästa anbudet på grundval av de villkor som angetts i ramavtalet.

I 5 kap. 7 § LOU anges bl.a. följande. Om ramavtal ingåtts med flera leverantörer enligt 5 § och om inte alla villkor är angivna i ramavtalet, ska parterna inbjudas att på nytt lämna anbud i enlighet med de villkor som anges i ramavtalet. Dessa villkor får om det är nödvändigt preciseras och vid behov kompletteras med andra villkor som angetts i förfrågningsunderlaget till ramavtalet. Den upphandlande myndigheten ska tilldela varje enskilt kontrakt till den anbudsgivare som har lämnat det bästa anbudet på grundval av de tilldelningskriterier som angetts i förfrågningsunderlaget till ramavtalet.

Förvaltningsrättens bedömning

Regionen har avbrutit den i målet aktuella ramavtalsupphandlingen efter att Grävsnabben ansökt om överprövning av upphandlingen. Förvaltningsrätten uppfattar Grävsnabbens yttrande över avbrytandebeslutet som att bolaget även ansöker om överprövning av Regionens beslut att avbryta upphandlingen. Det är endast om förvaltningsrätten finner att det finns skäl att bifalla den sistnämnda ansökan som förvaltningsrätten kan pröva Grävsnabbens ansökan om överprövning av upphandlingen. Förvaltningsrätten tar därför inledningsvis ställning till Grävsnabbens ansökan om överprövning av Regionens beslut att avbryta upphandlingen.

För att en upphandlande myndighet ska ha rätt att avbryta en upphandling krävs att det finns sakliga skäl för ett sådant beslut (se bl.a. RÅ 2008 ref. 35). Den upphandlande myndigheten har även vid avbrytandebeslut att följa de grundläggande unionsrättsliga principerna som kommer till uttryck i 1 kap. 9 § LOU. Av kammarrättsavgöranden framgår att ett godtagbart skäl för att avbryta en upphandling kan vara att den upphandlande myndigheten upptäcker att förfrågningsunderlaget i visst hänseende inte varit transparent (se t.ex. Kammarrätten i Stockholms dom den 12 april 2011 i mål nr 6093-10).

Regionen har som skäl för avbrytandebeslutet angett bl.a. följande. I upphandlingen har det vid den förnyade och fördjupade granskningen av förfrågningsunderlaget framkommit att det föreligger brister i detta vilka kommer att ha avsevärd betydelse för bl.a. den slutgiltiga totalsumman för de samlade avropen. Det kan alltså inte med säkerhet sägas att anbuden som i nuläget har lägst pris är de ekonomiskt mest fördelaktiga anbuden. Detta i avsaknad av transparenta utvärderingskriterier under punkt 4.6.2 i

förfrågningsunderlaget avseende avropen. De värderingsgrunder vid provning av anbud som anges under denna kod kan konstateras inte ge tillräcklig vägledning för anbudsgivarna om dels vad den upphandlande myndigheten skulle komma att värdera, dels hur beräkningen kommer att ske av de olika värderingsgrunderna och dels hur de olika värderingsgrunderna ska viktas sinsemellan. Det är vidare oklart hur avropen rent faktiskt ska gå till väga vid varje enskilt avrop och hur de olika leverantörerna ska kunna offerera sitt bästa anbud. Förfrågningsunderlaget har därmed utformats på ett sätt som medför att avropen inte kan utföras på ett förutsebart och transparent sätt samt att det kommer att vara omöjligt att likabehandla de olika leverantörerna. Dessa omständigheter medför att förfrågningsunderlaget strider mot de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna, främst transparens- och likabehandlingsprincipen. Dessa brister i förfrågningsunderlaget kan ha påverkat en potentiell anbudsgivares möjligheter och förutsättningar att lämna ett konkurrenskraftigt anbud. Bristerna i förfrågningsunderlaget har därför inneburit risker för felaktigheter i upphandlingens konkurrensuppsökande skede. Sakliga skäl föreligger därmed att avbryta upphandlingen.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning i frågan om Regionen har haft sakliga skäl för att avbryta upphandlingen. Om ett ramavtal ingås med flera leverantörer ska kontrakt som grundar sig på ramavtalet antingen tilldelas genom tillämpning av villkoren i ramavtalet eller, om alla villkor inte är fastställda i ramavtalet, efter en förnyad konkurrensutsättning. Vid tillämpning av ramavtal utan förnyad konkurrensutsättning måste ramavtalet innehålla samtliga villkor i form av rangordning eller annan fördelningsnyckel som säkrar att tilldelningen sker på ett objektivet sätt (prop. 2006/07:128 s. 175). Vid en förnyad konkurrensutsättning får villkoren som angetts i ramavtalet preciseras om det är nödvändigt och vid behov kompletteras med andra villkor som angetts i förfrågningsunderlaget.

I förfrågningsunderlaget anges i punkt 4.6.1. *Beställning av uppdrag* följande.

Beställning sker genom att verksamheten analyserar sina behov inför varje enskilt uppdrag. Avrop kommer att ske från den ramavtalsleverantör som för det enskilda avropet erbjuder den totalekonomiskt bästa alternativet, med hänsyn tagen till nedan angiven avropsnyckel. Vid avrop får de villkor som angivits i avtalet ej förändras. Dock får vissa krav preciseras i samband med avropet, ex krav på maskintyp, förarens kompetens mm.

I förfrågningsunderlaget (punkt 4.6.2.) anges under rubriken *Avropsnyckel* följande.

Avrop kommer att ske utifrån nedanstående avropsnyckel (ej rangordnade kriterier).

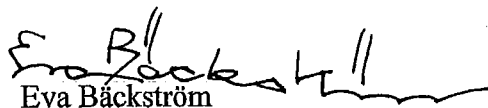
- *Pris
- *Miljöprestanda
- *Geografisk närhet
- *Kontinuitet
- *Förarens kompetens
- *Förarens erfarenhet av motsvarande uppdrag

Eftersom det i förfrågningsunderlaget inte har angetts någon viktning eller rangordning av utvärderingskriterierna bedömer förvaltningsrätten att Regionen hade behövt genomföra en förnyad konkurrensutsättning vid avrop från det i målet aktuella ramavtalet. Även om en upphandlande myndighet vid förnyade konkurrensutsättningar har möjlighet att närmare precisera tilldelningskriterierna vid varje enskilt avrop anser förvaltningsrätten att alltför oprecist formulerade tilldelningskriterier i ett ramavtal kan leda till att leverantörer får det svårare att lämna konkurrenskraftiga anbud i ramavtalsupphandlingen. Förvaltningsrätten anser vidare att den omständigheten att det i den aktuella ramavtalsupphandlingen inte har angetts någon viktning eller angelägenhetsgrad av tilldelningskriterierna kan ha försvårat för potentiella anbudsgivare att lämna sina bästa anbud. Mot

bakgrund härav finner förvaltningsrätten att utformningen av förfrågningsunderlaget i denna del strider mot transparensprincipen. Eftersom denna brist vad gäller utformningen av förfrågningsunderlaget hänför sig till upphandlingens konkurrensuppsökande skede kan en rättelse inte anses vara en tillräcklig åtgärd. Med hänsyn härtill får Regionen anses ha haft sakligt godtagbara skäl för att avbryta upphandlingen. Enligt förvaltningsrättens mening är det inte visat att avbrytandebeslutet strider mot LOU eller de unionsrättsliga principerna. Grävsnabbens ansökan om överprövning i den del som avser beslutet att avbryta upphandlingen ska därför avslås. Eftersom det vid denna utgång inte finns någon pågående upphandling ska Grävsnabbens ansökan i övrigt avskrivas från vidare handläggning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (DV 3109/1A LOU).

Eva Bäckström

Rådman

Carina Westin har varit föredragande.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.